మూగమనసు

స్మృతిపథంలో ఎక్కడో దూరంగావున్న నాన్నను గురించి ఆలోచిస్తూ, చెదరిపోయిన గాజుముక్కల్ని ఏరి నిలువుటద్దం తయారుచేసినట్టు, రూపకల్పన చేసుకుంటుంటే పాపను శారద గద్దించటం వినపడింది. పాప కనుపాపలాంటిది. కనుపాపలైతే రెండున్నాయికాని పాప మాకు ఒక్కతే. గారాబం నన్ను అప్రయత్నంగా క్రిందకు తీసుకువచ్చింది. 'అన్నం వద్దంటోంది. వంటికి ఏరోగమూ లేదు. ఏవిటిదంతా?' అనడిగింది శారద. ఆకలికీ పాపకూ స్నేహితం చెడింది. శారీరకంగా ఏవ్యాధి లేనప్పుడు ఇలా మొండికేస్తే పాపమాటల్లో నిజాన్ని వెదకవలసి వస్తోంది.

'పాపా! నువ్వు అబద్ధం చెబుతున్నావ్! తల్లిదండ్రులతో అబద్ధమాడకూడదు. తెలిసిందా? నువ్వు చెప్పకపోయినా, నేనూహించగలను. పొద్దున్న హెడ్మాష్టారితో నువ్వు వాదించిన విధానం నాకు బాగా తెలుసు'

పాప బెదిరింది. చీకట్లో వెలుగుకిరణాన్ని వెదకిపట్టుకున్నానన్నమాట.

'అవును నాన్నారూ! పాపం! ఆతాత చాలా మంచివాడు. ఎప్పుడూ, ఎందుకో ఏడుస్తూనే వుంటాడు. నన్ను చూడగానే మరీఏడుస్తాడు. ఎందుకంటే చెప్పడు. అతనంటే నాకు చాలాఇష్టం.

పాప ఆలోచనల మెట్లవెంబడి నడచివెళ్ళి శిఖరంఎక్కి కూర్చుంది. శారద కంగారుపడింది. ఆమెకు ఆద్యంతాలు అర్థంకాలేదు.

'ఆముసలాడిమీదే నీకెందుకింత అనురాగం? వీధిలో వెయ్యిమంది ఎదురౌతారు. అందర్నీ ఇష్టపడతావా? జీవితంలో ఏదో పోగొట్టుకున్న వారిలాఏడుస్తారు. ఆకాశంవంక చూసి దీనంగా ఏడుస్తారు. వాళ్ళందర్నీ ప్రేమిస్తావా? తప్పమ్మా! జీవితంలో ఎవరినీ ప్రేమించకూడదు' - శారద అడ్డుపడింది.

'అదేవిటండీ? అలా అర్థంలేకుండా మాట్లాడుతున్నారు? దానికేం తెలిసిచస్తుంది?'

ఒక్కొక్కప్పుడు మనసు పట్టాలుతప్పి అసందర్భంగా మాట్లాడుతుంది. నాఆవేదన కనిపించని నాన్నకోసం కలవరించటం - చిన్ననాటి ఫోటోను ఆధారంగా తీసుకుని, కాలం తీసుకువచ్చిన పరివర్తనల్ని కలిపి, చిన్నచిన్నమార్పులు చేసి ఈనాటి నాన్నను సృష్టించుకుంటున్నా. అది కేవలం మిథ్య అని తెలియగానే ఆమనోభావాలు కరగి కన్నీరులో అంతమవుతాయి. అప్పటికి ఆకాశం వానకురిసి వెలుస్తుంది. సూర్యుడు తొంగిచూస్తాడు.

'మరే నాన్నారూ! కానీఇస్తే చాలు - బోలెడు మిఠాయిలు పెడతాడు. అసలు ఏవీ ఇవ్వకపోయినాసరే బఠాణీలు దోసిట్లో పోస్తాడు. బుల్లిబుల్లి చక్కటి కథలుచెప్తాడు. అతను నవ్వుతుంటే భలే తమాషాగా వుంటుంది. డబ్బులేదంటే మెళ్ళో గొలుసుతీసుకోమన్నాను

ఓనాడు. వద్దులే - అవసరమైనప్పుడు తీసుకుంటానన్నాడు'.

శారద బంగారుగొలుసు ప్రస్తుతం మెళ్ళో వున్నదీ లేనిదీ నిర్ధారణ చేసుకున్నతరువాత 'చూశారా! వ్యవహారం ఎంతవరకు ముదిరిందో! ఇదంతా ఏదో ఎత్తుగడ - ఏమందో మాకో కలిపి పెడుతున్నాడు. ఓనాడు దీన్ని మూటకట్టుకుని తీసుకుపోతాడు. దాంతో నాకున్న ఒక్కగానొక్క సంతానం శాశ్వతంగా దూరమౌతుంది. ఆతాతను జైల్లోపెట్టండి. రోగంకుదురుతుంది' అంది. అది మాతృహృదయం.

'సరేలే! చూద్దాం!' అనేసి మేడమీదికివచ్చాను. పాప నిద్రపోయాక శారదకూడా వచ్చింది.

'అవునుకాని, స్కూల్లో ఏదోజరిగిందన్నారు. ఏవిటది?' అని అడిగింది.

'ఆ మిఠాయితాత ఏడాదినుండి స్కూలు గేటుదగ్గర తినుబండారా లమ్ముకుని జీవిస్తున్నాడు. కేవలం డబ్బుకోసం అతను వ్యాపారం చేస్తున్నట్టు కనబడదు. చిన్న పిల్లలంటే ఆప్యాయత, ఇన్స్పెక్టరు వచ్చి చూసిపోయాక, ఈగలు, దోమలు ముసిరే ఆపదార్థాలు తినటం మంచిదికాదని, తగిన చర్యతీసుకోమని హెచ్చరించి పోయాడు. హెడ్మాష్టారు వెంటనే అతనిదుకాణం మూయించారు. తతిమ్మాపిల్లలు ఏమీజరగనట్టు ఊరుకున్నారు, కాని పాపమాత్రం హెడ్మాష్టారితో ఆతాతను గురించి 'ఏవిటేవిటో' చెప్పి ఏడ్చింది. ఆయనకూడా ఆశ్చర్యపోయాడు'

ఆమర్నాడు ఉదయం కబురు ఎగిరివచ్చిపడింది. వెళ్ళేసరికి హెడ్మాష్టారిముఖంలో ఆందోళన పిచ్చిగీతలు గీసింది. తలుపు దగ్గరగాచేరవేసి చెప్పుకుపోయారు.

'కొంపమునిగింది. ఇవ్వేళ జీతాలిచ్చేరోజు. అందుకని బాంకునుండి నిన్నసాయంత్రం రెండువేలు తెప్పించాను. ఈడ్రాయరులో వుంచాను. పొద్దున్నకూడా వుంది. తొమ్మిది గంటలకు ఆమిఠాయి తాత వచ్చాడు. తన కడుపుకొట్టవద్దని బతిమాలాడు. ఎంతకూ వెళ్లకపోతే బంట్రోతుచేత బయటకు గెంటించాను. క్లాసుకు వెళ్లివచ్చాక చూస్తే సొమ్ము మాయమైంది. నాకుతెలుసు ఆముసలాడే దీనిక్కారణం. వెంటనే అరెస్టుచేయండి'

ఉద్వేగంలో ఉన్నమనుష్యులు పరిస్థితుల ప్రభావాన్ని గుర్తించలేరు. వారనేమాటలు, చేసేపనులు ఆక్షణంలో సమంజసంగా కనపడినా, మరుక్షణం అందులోవున్ననిజాన్ని శంకిస్తారు. హెడ్మాష్టారి మనస్థితికూడా ఇంచుమించు అలాగేవుంది.

'మీరుచెప్పింది నిజమేకావచ్చు. కాని ఆ తాత తనస్వహస్తాలతో డబ్బుతీయటం మీరుకాని, మరెవరూకాని చూడలేదు. కనుక తొందరపడటం ఇసికలో బంగారంవెతకటం లాంటిది. మీరు నిశ్చింతగా ఉండండి. నేను నిజానిజాలు తెలుసుకుంటాను. ఈవిషయంమాత్రం బయటకు రానివ్వకండి.

ఆలోచిస్తూ బయటకొచ్చాను. ఓమాటు క్లాసుకువెళ్లి పాపను చూద్దామన్నకోరిక ఎందుక్కలిగిందో తెలియదు. కోరికలుజనించేందుకు ఒకప్పుడు సరైనకారణాలు అవసరంలేదు.

పాప ఎక్కడాకనపడలేదు. ఆనలభై మంది విద్యార్థులమధ్య పాప చిన్నారిముఖం కనిపించక దాగి ఉందనుకోటం వాస్తవికతను వెక్కిరించటం. వేళకు బయలుదేరివచ్చింది. మధ్యలో మజిలీలు వేయవలసిన అవసరంలేదు. ఒకవేళ ఏదైనా మర్చిపోయి ఇంటికి తిరిగివెడితే, ఆవేళ్టికి బడి మానేయమని శారద శాసించిందేమో! బజారు మలుపుతిరిగేసరికి పాపకనపడింది. వేరుసెనగలు తింటూ ఓముసలాడితో కబుర్లు చెబుతూంది. ఆతాతను అదే మొదటిసారిచూడటం. అతనిదుకాణం చిన్నకర్రపెట్టెలో సర్దుకుంది. పది పదిహేను సీసాలనిండా రకరకాల పిప్పరమెంట్లు, చాకలేట్లు, బఠాణీలు - పెట్టెచుట్టూ సినిమాతారల బొమ్మలు. అతనమ్మే చాకలేట్లు తియ్యగావున్నా, జీవితంమాత్రం విషాదంతో ముడివేసుకుంది. ముఖంలో అనంతమైనబాధ. నవ్వినప్పుడుమాత్రం సముద్రతరంగం ఉవ్వెత్తుగాలేచి పడినట్టు, ఆ బాధలు తాత్కాలికంగా అదృశ్యమయ్యేవి. చిరిగినబట్టలు, చింపిరితల మాసి మట్టితోచెలిమి చేస్తున్నాయి. పాప నన్ను గమనించలేదు కాని అతనుమాత్రం భయంతో లేచి దండంపెట్టాడు.

'బాబయ్యా! ఏదో కడుపుకోసం - క్షమించండి. వెళ్లిపోతాను' అన్నాడు. ఆరెండు వేలకోసం అతని కళ్లలో వృధాగావెతికాను. దొంగను దొంగగాపట్టటం అంతకష్టతరమైంది కాదు. ఎంతగా అణచుకుందామనుకున్నా ఓమూలనుండి నిజం ఎదురుపడింది. అమాయకంగాఉంది అతనిముఖం.

పాప ఛటుక్కున వెనక్కితిరిగింది.

'నాన్నారూ!... మీరా?'

'పాపా! నువ్వు బడికివెళ్లకుండా ఇక్కడికెందుకొచ్చావ్?' అని గద్దించాను. భయం కళ్లచుట్టూ గస్తీ తిరిగింది.

'నాన్నారూ! తాతయ్య కనిపించకపోతే నాకేంతోచదు. అందుకని బడికివెళ్లకుండా ఇలావచ్చాను. కనిపించాడు. పాపం! ఎవరూ ఏమీ కొనటంలేదట. ఏడుస్తున్నాడు. నాన్నారూ! ఓకానీ ఇవ్వండి. అమ్మనడిగితే చిరుతిళ్ళు తినకూడదని కసిరికొట్టింది,

ఆశ్చర్యపోయాను. తొమ్మిదేళ్ల పాపకు ఈహృదయం ఎక్కడనుండి వచ్చింది. ఆముసలాడి గుండెలో అయస్కాంతాలున్నాయేమో! పాపకు చిరుతిళ్ళంటే ఇష్టంలేదు. కానీ ఎందుకడుగుతోందో నాకుతెలుసు. తాతకు ఏదోపెద్దసాయం చేశానన్న తృప్తికోసం. దూరంనుండి ఆలోచిస్తే అతను దొంగ. ఈఉదయమే స్కూలు సొమ్ము రెండువేలు తస్కరించాడు. పాప గొలుసుకు ఓకన్ను అంకితంచేశాడు. దగ్గరగా పరిశీలిస్తే జాలి, కరుణ, అనురాగం, పశ్చాత్తాపం, విరక్తి అన్నీకలిసి ఎదురౌతాయి.

'ఈయనే నా నాన్నగారు!...'

'బాగుంది పాపా!' అన్నాడు వెకిలిగా నవ్వుతూ, ఛీ...ఛీ... కానీ ఖరీదు చెయ్యని ఓముసలాడితో నా అంతస్తు నేస్తంచేయటమా?

'ఇదిగోతాతా! ఇదంతా ఏంబాగాలేదు. నేను నీసంగతి గమనిస్తూనే ఉన్నాను.

రుజువుకోసం చూస్తున్నా. పాపతో నువ్వు మాట్లాడటం చూశానంటే తిన్నగా శ్రీకృష్ణజన్మస్థానానికి పంపుతాను. జాగ్రత్త!' పదడుగులు నడిచాక వెనక్కితిరిగిచూశాను. చెంపలవెంట కారినకన్నీరు మాసినగెడ్డంలో యింకిపోయింది.

* * *

ఆసమస్య అలాగే వుండిపోయింది.

తరువాతి నెలరోజుల్లో తాతను రెండుమూడుసార్లు ఎక్కడో చూసినట్టుగుర్తు. అతను ఏదో పెద్ద ఎత్తుగడలో వున్నాడని శారద భయపడింది. అంతరాంతరాల్లో ఏదో మూగబాధ వుంది. బహుశా పాపలాంటి మనవరాలు వుండివుండవచ్చు. ఉన్నట్టుండి ఆచిన్నికళ్ళు మూతపడి అతనిలో మమకారానికి శాశ్వతంగా సమాధికట్టి వుండవచ్చు. ఇలా ఎన్నయినా ఆలోచించవచ్చు. ఇందులో ఏదో ఒకటి నిజంగా నిజమైనా, అది నిజంకాదనే భావనమాత్రం మనల్నివదలదు. అలాంటప్పుడు ఈ ఊహలెందుకో!

రాత్రి పదిదాటింది -

శారద తొమ్మిదింటికే నిద్రపోయింది. ఆకాశంలో మబ్బులు ఒకదాన్నొకటి పరామర్శించుకుంటుంటే చిత్రంచూస్తూ పడుకున్నా - దూరంగా రైలుపరుగెడుతున్న చప్పుడు తప్పించి ప్రకృతి నిశ్శబ్దపుగర్భంలో దాక్కుంది. నాపక్కనుండి ఎవరో నడచివెళ్ళినట్టయింది. కనుపాప చివరకుచేర్చి చూశాను. పాప అడుగుమీద అడుగు వేసుకుంటూ వెడుతోంది. వీధితలుపు తెరుచుకుంది. ఆలసిస్తే ఏ అఘాయిత్యమైనా జరగుతుంది. గట్టిగాఅరచి వెనక్కిపిలుద్దామనుకున్నాను. కాని సమస్య శాశ్వతంగా పరిష్కారం కాదు. పాపను వెంబడించాను.

పాప కాళ్ళు త్వరగా పరుగెత్తాయి. చల్లగాలి - చీకటి - చెట్ల స్వీయగాథలు - అన్నీ వెనక్కిజరిగాయి. చిన్న సందుగుండా నడచింది. దూరంగా కుక్కలుమొరిగాయి. ఆమెను పసికట్టికాదు. ఏమీ పనిలేక 'ఏదో అవుతోంద'న్న భ్రమతో. పది నిమిషాలలో ఓగుడిసెముందు ఆగింది. దుర్గంధం ముక్కుపుటాల్ని దొలిచివేసింది. ధైర్యంగా తలుపుతీసుకుని లోపలకువెళ్లింది. కిటికీదగ్గరగా నిలబడి లోపలికి తొంగిచూశాను.

అతాతే! అతనిఇల్లు ఇదేకావచ్చు. అర్థరాత్రి జీవితంలో 'అఆ'లు తెలియని చిన్నపిల్ల అతన్ని వెదుక్కుంటూ వచ్చిందంటే ఆశ్చర్యంగాఉంది. తాత మంచంమీద పడుకుని మూలుగుతున్నాడు. పాతాళానికి కృంగిపోతున్న మంచం - చుట్టూ చిన్నచిన్న సీమవెండిగిన్నెలు - ఓదాంటో గంజిగామోలు - చిన్నరేకులపెట్టె, తలకెదురుగా దుకాణం, అందులో మిఠాయుండలు, చేగోడీలు, ఐస్క్రీం, పిప్పెరమెంట్లు - అన్నీ పాలిపోయి జీర్ణదశలో వున్నాయి. తాత పాపరావటం గుర్తించలేదు. కళ్ళు -సగం సగం మూతపడివున్నాయి. రెండుసార్లు పక్కనేవున్న నీళ్లముంత అందుకోటానికి యత్నించాడు. చేతి నరాలు సత్యాగ్రహం చేశాయి.

'తాతయ్యా! నేనందిస్తాను' అంటూ పాప ముంత అందుకుంది.

'పాపా! నువ్వా? అయ్యయ్యో! ఎందుకీఅర్ధరాత్రి వచ్చావ్? మీనాన్నగారికి తెలిస్తే ఏమౌతుంది. అదలావుంచి ఇంటిదగ్గర కనిపించకపోతే ఆయన అంతటా వెదుకుతారు. వెళ్ళిపో!'

'తాతయ్యా! నాన్నారు ఏమన్నాసరే! వెళ్లను. నువ్వు నాలుగురోజులుగా కనబడటంలేదు. రోజూ వద్దామనే అనుకునేదాన్ని. కాని నాన్నారు నావెంట ఎప్పుడూ వుండేవారు. అందుకే అందరూ నిద్రపోయాక వచ్చేశాను. నీకు జ్వరమాతాతయ్యా? డాక్టరు మందివ్వటంలేదూ? ఓమాటు డాక్టరు పెద్ద సూది పొడిచాడు. ఏడుస్తున్నావా?... ఛీ... ఛీ... నీకువట్టి మందుమాత్రం ఇమ్మంటానులే.

'వద్దమ్మా! నేనిలాగే చచ్చిపోతాను. తాతనుమాత్రం మర్చిపోకు. డాక్టర్ని ఎలాతీసుకురాగలను తల్లీ! పదిరూపాయలు తెమ్మంటాడు. నాదుకాణం అమ్మేస్తాను. పదిరూపాయలిచ్చి కొనుక్కో' అనేసి నవ్వాడు.

'తాతయ్యా! నీకెవరూ లేరా? పాపం, ఒంటరిగా ఉన్నావ్?'

'నువ్వులేవూ? నాకంటిపాపవి'.

ఆ తరువాత ఏవేవో పిచ్చికబుర్లు. ఇద్దరూ చిన్నపిల్లలు. అభిప్రాయభేదాలు. సంఘర్షణలు ఉండవు. వానకురిసి వెలిసిన ఆకాశంలా, తెల్లని మల్లెపూవుల్లా స్వచ్ఛమైన మనసులు.

* * *

ఆమర్నాడుదయం కోటుజేబులోఉన్న పదిరూపాయలు మాయమయ్యాయి. పాపను పిలిచి అడిగాను - బెదిరించాను. 'అవు'ననదు. 'కాద'నదు. అలా వెర్రిదానిలా చూస్తూ నిలబడుతుంది. ఆడబ్బు ఎక్కడకు చేరుకుందీ నాకుతెలుసు. పాపను దండించి ప్రయోజనంవుండదు.

* * *

మరోవారంరోజుల్లో అనుకున్నంత అయింది. పాపమెళ్ళో గొలుసు అదృశ్యమైంది. ఆఉదయం తలంటుకునేముందు తీసి టేబిలుమీద వుంచిందట.

'ఆతరువాత నేను చూడనేలేదు' అంది సాయంత్రం. ఎందుకో ఆ మాటల్ని ఎవరమూ నమ్మలేకపోయాం. ఆముసిలాడు తనఅభిమతం నెరవేర్చుకున్నాడన్నమాట. రెండుకాసుల బంగారం. ముచ్చటగా పుట్టినరోజు పండగనాడు చేసిచ్చాం. ఉద్రేకంతో, కోపంతో మనసు కుతకుతలాడింది. ఇక ఎవర్నీ క్షమించేది లేదు.

'పాపా!' నిజంచెప్పు. నీచిన్ని మనసు బాధపడుతుందని ఇంతకాలంగా వూరుకున్నాం. నువ్వంటే వాడికి నిజంగా ప్రేమేమోననుకున్నా. మోసంతెలిసింది. నువ్వేఇచ్చావా? లేక వాడులాక్కున్నాడా? ఉన్నదున్నట్టుచెప్పేయ్' అని గద్దించాను.

'నాన్నారూ! ఈపొద్దుట్నుంచి నేనసలు గొలుసు చూడనేలేదు. ఏమైందో తెలియదు'

అంది ఏడుస్తూ. పాపం ఎన్నడూ అబద్ధంఆడదు. ఆనాడు పదిరూపాయల్ని గురించి అడిగినప్పుడు మౌనంగా వూరుకుంది. చీకట్లో చెట్లనీడలు దెయ్యాల్లా కనిపించినట్టు అనుమానం ఆవహించింది.

తిన్నగా ముసలాడిగుడిసె చేరుకున్నాను. పోలీసుఉద్యోగుల్ని చూడగానే అతను గడగడవణికాడు. వివరాలు అడిగాను. తనకేంతెలియదని భోరుమన్నాడు. దొంగ తనుదొంగనని ఎన్నడూ ఒప్పుకోడు. అతనిలో మంచితనానికి స్థానంలేదు. గదంతా సోదాచేస్తే ఓమూల చింకిచాపకింద గొలుసుదొరికింది.

'బాబూ! నాకేంతెలియదు. నన్నెవరో మోసగించారు. నన్నేంచేయకండి. నేనేమీఎరుగని బీదవాణ్ణి'. చేతులకు బేడీలువేశారు.

మరోగంట గడిచాక మాఇంటి పనిమనిషి పరుగెత్తుకొచ్చింది. నన్ను చూడగానే కాళ్ళమీదపడి భోరుమని ఏడవసాగింది.

'బాబయా! పాపిష్టి ముండను. కొండంత నేరం మూటకట్టుకున్నా. నన్నురి తీయండి!'

'అసలు ఏంజరిగిందోచెప్పు' అన్నాను.

'ఆముసిలాడు అమ్మాయిగారి గొలుసు తీయలేదండి. ఆడు ఒట్టి వెర్రిబాగులాడు. ఏంఎరగడు. చేసిందినేను. చివరికిలా అవుతుందనుకోలేదు'. ఏడుపు మధ్యమధ్య ఆపి జరిగిననిజం చెప్పింది.

పాప గొలుసు పొద్దున్న టేబిలుమీద చూసింది. ఆశ లేచింది. ఆత్మ మనసుకుభయపడి ఎక్కడో దాక్కుంది. అవకాశం ప్రోత్సాహపరుస్తూ నవ్వింది. కాని ఆమెను అనుమానిస్తారని, గుడిసె సోదాచేస్తారని తెలుసు. పక్కింటి తాతగుడిసెలో దాచేసింది. తాతను మొదట్నించీ నేను అనుమానిస్తున్నానన్న విషయం ఆమెకు తెలియదు.

తనకేమీ తెలియదని భయంతోఆక్రోశించిన అతని ఎండినముఖం కొట్టొచ్చినట్టు కనపడింది. అతని కన్నీరు నదై, మహానదై, సముద్రమై నన్ను ముంచివేసింది. గబగబ పరుగెత్తాను - ఖైదునుండి విడుదల చేద్దామని. సరిగ్గా అయిదునిమిషాలక్రితం అతను గుండెఆగి చనిపోయాడు. అందుక్కారణం అంతుచిక్కనిరోగం - జీవితంమీద నిరాశ - అనురాగం అందిచ్చిన విషపాత్ర - ఇవేమీ కావు. పోస్టు మార్టం జరిగాక "అతను ఫలానారోగం వలన చనిపోయాడు" అంటాడు డాక్టరు. మనకు తెలియని ఏదో పాడుగాటి రోగంపేరు. కాని వీటివెనక నిజంలేదు. అతన్ని చంపింది నేను.

"చనిపోతూ ఏమన్నాడు?" అనడిగాను -

"ఇంట్లో చిన్నపెట్టె ఉంది. అదితెరచి మిమ్మల్ని సోదాచేయమన్నాడు". బరువైనగుండెతోవెళ్లి ఆ పెట్టె తెరిచాను. ముందుగా కనపడింది నాచిన్ననాటి ఫోటో!... కళ్ళుతిరిగాయి. ఆపక్కనే నాపేర ఏదో ఉత్తరం - తీసిచదివాను. చాలాసేపటివరకు అక్షరాలుఅలుక్కుపోయినట్టు కనిపించాయి.

"నాయనా! ఈఉత్తరం నీచేతికందేసరికి నేను జీవించిఉండను. నేనుబతికుండగా

ఈరహస్యం నీకు తెలియకూడదనే దాచివుంచాను. మీనాన్నను గురించి నువ్వెప్పుడైనా ఆలోచించావా?... నావెర్రి కాని ఆలోచించేందుకు అవకాశం, అవసరంలేవు. ఎందుకంటే నీచిన్నతనంలో అంటే నీకు నాలుగేళ్ళున్నప్పుడే మీనాన్న నీకు దూరమయ్యాడు. అందరూ అతను చనిపోయాడని చెప్పివుంటారు - అది నిజంకాదు. మీనాన్న బతికేఉన్నాడు. ఇప్పుడుకాదు - నిన్నటివరకు.

రంగూన్‌లో బాంబులుపడగానే అందరూ పరుగెత్తారు. ఆబీభత్సంలో బంధువులు, డబ్బు ఏవీ జ్ఞాపకానికిరాలేదు. నిన్ను మీమావయ్య తీసుకుని అడ్డరోడ్డంట పరుగెత్తాడు. మీనాన్న మరోదారి వెతుక్కుంటూ అష్టకష్టాలు అనుభవించి ఎలాగో భారతదేశం చేరుకున్నాడు, నీ కోసంవెతికాడు. అందర్నీ అడిగిచూశాడు. అందరూ భయంతో ఒకర్నొకరు చూసుకున్నారు. సమాధానం ఇవ్వలేదు. నువ్వు అగ్నిజ్వాలలకు ఆహుతయ్యావని మనసువిరిగి తిరిగి రంగూన్‌చేరుకున్నాడు. పరిస్థితులు శాంతించినా అతనిజీవితం తుఫానులోవుండిపోయింది. తిరిగి వ్యాపారంమొదలుపెట్టినా, మనశ్శాంతి లేక అభివృద్ధికిదూరంగా వుండిపోయింది. నువ్వు ఏనాడైనా కనిపిస్తావన్న ఆశతో అలా జీవిస్తూ వచ్చాడు.

క్రమంగా ఆరోగ్యం, ఐశ్వర్యం అన్నీ నశించాయి. అతను ముసిలాడై పోయాడు. చివరకు నిన్ను వెతుక్కుంటూ మళ్ళీ భారతదేశం వచ్చాడు. ఊరూరా తిరిగి చివరకు నిన్నుకనుక్కున్నాడు. కాని నువ్వతన్ని గుర్తుపట్టలేదు. అది నీతప్పుకాదు. నువ్వంటే, పాపంటే జాలిగాచూస్తూ, పొంగివస్తున్నబాధను అణచుకుంటూ అలాబతికాడు. అతను చివరిసారిగా కోరుకున్నది మిమ్మల్ని అక్కడోఇక్కడో చూస్తూ తృప్తిపడటం. అంతే -

అయితే తనే నీనాన్నని ఎందుకుచెప్పలేదని అడుగుతావేమో! అతనిజీవితం దుర్భరమైంది. కష్టాలకూ అతనికీ కలకాలస్నేహితం. ఓమిఠాయతను నీనాన్నని చెప్పుకునేందుకు సిగ్గుపడి వూరుకున్నాడు. అతన్నిమర్చిపోకు".

"నాన్నా!" అని గట్టిగాఅరిచాను.

తలతిరిగింది. ఎలాగో తమాయించుకుని ఇల్లుచేరాను. శారద కంగారుపడింది. పాప భయంతో వణికింది. ఎవరికీ ఏమీ చెప్పేస్థితిలో లేను. ఏదశలో ఏపరిస్థితుల్లో ఉన్నా నాన్నకే మొదటి మెట్టు. ఆ సంగతి నాన్నగ్రహించలేదు. ఇప్పుడు నాకుతెలిసింది. పాపకోసం కళ్ళు కాయలుకాచేలా ఎదురు చూడటం - నన్నుచూడగానే కంటతడిబెట్టటం. వీటివెనక దాగిఉన్న మహాశక్తి నాకిప్పుడే అర్థమైంది. ఈభావాలకు, ఉద్రేకాలకు అంతంటూవుండదు.

కళ్లమ్మట నీటిధారలు కారుతూవున్నాయి. వెర్రిగా పాపనుకావలించుకుని "మిఠాయితాత"ను మనసులో పదిలపర్చుకోటానికి యత్నించాను.

జూన్ 1960 (జయంతి)